

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—,
POLUGODIŠNJE I TROMJESOČNO SURAZMJEÑNO, MJESOČNO
K 1:20. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -
... TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. ...

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBĆIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNJI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. III.

ŠIBENIK, ponedjeljak 19. travnja 1915.

BR. 69. (299.)

Poziv godišta 43 do 50 u pučki ustanak

Novi pozivi za vojsku.

BEČ, 18. travnja. Službeno objelodanjeni saopćenje veli:

Silom nametnuta nam gigantska borba protiv protivnika brojem pučanstva nadmoćnjega sili nas, da sve naše sile uložimo, eda rat, u slučaju nužde, uzmo gnemo nastaviti još dulje vremena do konačnog uspjeha.

Ovo uvjerenje iskazalo se je na radostan način i kod svih naroda Monarkije, koji, bez okljevanja, hrili su pod zastave i u žestokim bitkama, kakovima nema primjera u povijesti, upravo nadčovječno borili se te izazvali udivljenje i poštovanje čitavoga svijeta.

Eda se osigura daljna popuna, potrebno je privremeno proširenje dužnosti pučkog ustanka (Landsturma), gledajući kojega mi, u prispolobi sa drugim evropskim državama, nalazimo se na zadnjem mjestu, uz promjenu odredbe o uporabi pučkog ustanka

Stoga uzeto je u izgled, po primjeru drugih država, da dužnost pučkog ustanka u obim državama Monarkije u buduće počima navršenom 18. godinom života i da traje do navršene 50. godine. Nadalje da prvi poziv ima obuhvatati godišta do navršene 42. godine života, eda se pruži mogućnost, u osobitim iznimnim slučajevima, povući i pripadnike drugog poziva za nadopunu vojske i domobranstva.

Obrazovanje novih kategorija pučkog ustanka ipak ne znači, da će i sve ove nove kategorije zajedno i odmah ili u najbliže doba, faktično biti pozvane u službu pučkog ustanka.

Engleska oklopnička „Nelson“, pogodjena hitcima, morala se povući.

Engleska podmornica C 15 bila je u Dardanelima potopljena. Skoro čitava posada bila je spasena i zarobljena.

Na frontu Karpati, Bukovina

BEČ, 17. travnja. Službeno se saopćuje:

U ruskoj Poljskoj i u zapadnoj Galiciji nije se ništa dogodilo.

Na frontu Karpati položaj je nepromjenjen. U šumskom

obrežju, gdje su Rusi mjestimice svoje žestoke napade opetovano poduzimali, bilo je 1290 ljudi zarobljeno. Za ovih napadaja i za više u noći pokušanih nasrtaja neprijatelj je ponovo pretrpio težke gubitke.

U jugoistočnoj Galiciji i u Bukovini artiljerijska borba.

BEČ, 18. travnja. Službeno se saopćuje:

U šumskim Karpatima kod Nagy Polany, Zelloe, Telepocza ruski napadai bijahu krvavo odiveni. Sedam časnika, 1425 momaka zarobljeno.

Na ostalim frontima samo artiljerijska borba.

Na južnom ratištu,

BEČ, 18. travnja. Službeno se saopćuje:

Na južnom ratištu nema nikakvih dogodjaja.

Na srpsku artiljerijsku vatru iz okoliša Beograda bilo je, kao već više puta, uspješno odgovoreno.

Pred Dardanelima.

CARIGRAD, 17. travnja.

Glavni kvartir saopćuje:

Prekučer je jedna neprijateljska oklopnača bezuspješno bombardirala utvrde ulaza u Dardanele. Oklopnača je bila pogodjena od četiri granate, uslijed prednjeg francuskog položaja. Ludja se bezodvlačno udaljila prama Tenedosu.

CARIGRAD, 18. travnja.

Službeno se saopćuje:

Jedan neprijateljski hidroplān bio je u zaljevu Saros našom vatrom oštećen te je pao u more. Jedan drugi priskočio mu je žurno u pomoć, no i on je bio potopljen.

Engleska oklopnička „Nelson“, pogodjena hitcima, morala se povući.

Engleska podmornica C 15 bila je u Dardanelima potopljena. Skoro čitava posada bila je spasena i zarobljena.

U Rusiji.

BERLIN, 17. travnja. Službeno se saopćuje:

Položaj na istočnom ratištu i jučer je ostao nepromjenjen.

BERLIN, 18. travnja. Službeno se saopćuje:

Položaj na istoku je nepromjenjen.

Sa francuskog ratišta.

BERLIN, 17. travnja. Službeno se saopćuje:

Jučer su i Englez bacali istočno od Yperna granate i bombe koje razvijaju smrdljivi plim.

Na južnom obronku visa Loretto sjeverozapadno Arras izgubili smo jednu malu podporu točku od 60 metara Širine, a 50 metara dubljine.

U Šampanji sjeverozapadno Perthasa, nakon opsežnog rušenja, bila je francuska utvrđena grupa na juriš zauzeta. Jutros rano upriličeni neprijateljski protunapad poneseće se.

Između Maase i Mosele bilo je žestokih artiljerijskih borba.

Kod Flire Francuzi su više puta poduzeli napadaj, ali su bili uz težke gubitke bačeni natrag u svoje položaje.

BERLIN, 18. travnja. Službeno se saopćuje:

Nakon poduzetih lagumanja prodri su Englez sinoč jugoistočno Yperna u naš visovni položaj sjeverno kanala, ali su u protunapadu odmah bili opet potisnuti.

Između Maase i Mosele samo artiljerijske borbe.

U Vogeziima mi smo se domogli jugozapadno Stossweiera jednog prednjeg francuskog položaja.

Jugozapadno Metzera bijahu naše prednje straže pred pretežitim neprijateljem povučene na svoje podporne tačke.

Njemački aeroplani pred Londonom.

BERLIN, 18. travnja. Službeno se saopćuje:

Njemački avijatičar, koji je prekjučer obasuo bombama Calais, bombardirao je jučer Greenwich kod Londona.

Francuski zrakoplov nad Strassburgom.

BERLIN, 18. travnja. Službeno se saopćuje:

Francuski zrakoplov bacao je nočas na Strassburg bombe. Štete na stvarima neznačne. Nekoliko gradjanskih osoba bilo je ranjeno.

Naša budućnost.

„Prijatelj Naroda“, seljačke novine Starčevićeve stranke prava, koje sada, uz svoju zadaću namijenjenu za najšire pučke slojeve, imaju da ispu-

njavaju prazninu, koja se osjeća obustavom „Hrvata“, donosi, pod naslovom „Naša budućnost“, članak koji je vrlo aktuelan, te ga ovdje prenosimo sraćajući na nju pažnju. „Prijatelj Naroda“ dakle piše:

„Ima kod nas ljudi, koji su se uslijed ratnih dogodjaja, počeli zabrinjavati za budućnost hrvatskoga naroda.

svoju konkurenticu Njemačku, a ove su činjenice ponajglavniji uzroci rata, pa će uslijed toga svega prije ili poslije radi istih uzroka doći i do istih posljedica, naime do novog međunarodnog mješanja i rata. A u toj okolini leži najveće jamstvo, da će se za budućnost još više nego li u prošlosti morati računati sa zadovoljstvom i blagostanjem svakoga pa i hrvatskog naroda. Baš radi ove okolnosti morati će se na želje, potrebe i zahtjeve hrvatskoga naroda uzimati daleko veći obzir nego li do sada. Baš dava sakrivat, ovaj veliki rat podigao je cenu malih naroda, bili oni slobodni ili vezani, te se o vrijednosti malih naroda sve više govori i piše. Ta vrijednost očito se priznaje već i u Engleskoj, gdje se do sada sa malim narodima svakojako postupalo, a ta vrijednost im raste, da ne govorimo o drugima, i u habsburškoj monarhiji. Mogu Magjari još toliko pisati, govoriti i hvatiti se, da su oni sve i sva, ali ima rieč i vrhovno vodstvo vojske, koje svaki čas iztiče držanje i junačtvu hrvatske vojske.

S narodom takvih vojnika morati će svatko bez razlike računati. Tko će imati duše, pa ako je već nema, a tko će imati kuraže, da s narodom takvih vojnika, koji su kroz mjesec i mjesec nosili glavu u torbi, prezirali smrt, ne postupa onako, kako taj narod po Bogu, pravu i zaslugama ide? Hoće li takvi ljudi, koji su mogli toliko puta izgubiti život, dopustiti da se s njima radi, kako se bude kome svidilo. Ne, ti naši ljudi, koji će se povratiti sa bojnih poljana očeličeni u srcu, izškolani izkustvom u Srbiji, Rusiji, Njemačkoj, Francuzkoj, ti će nam ljudi biti najbolji zalog i jamstvo, da poslije rata mora nastati novi bolji život za hrvatski narod. Samo treba da budemo pametni, složni, pa će već dobro biti.

Narod, koji je kroz pet stotinu godina to izdržao, što je hrvatski, taj mora poslije ovoga rata napredovati i procvesti.

Pomislite samo na ratove s Turcima, na gusarenje Miječana, na politički postupak j Austrije i Ugarske, odnosno Niemaca i Magjara prema Hrvatima, pa kad smo to sve izdržali, kad nas dosada nisu mogli razni i mnogobrojni naši neprijatelji i nesreće iztrizbiti i uništititi, poslije ovoga rata ljeviše neće. Hrvatski narod ustaje na novi život, zato jamče toliki njegovu mrtvac i toliku kruju njegovih vojnika, kojima su pokrite bojne poljane, a koji dokazuju, da je Hrvat vojnik i junak i danas, kakav je bio prije stotinu godina za Napoleona i prije tristo godina za Zrinskih, i prije devetsto godina, kad je Hrvat bio gospodar na moru i kopnu od Trsta do današnje Srbije i Crnogore.“

Prilike u Srbiji.

Naročiti izvjestitelj krakovske „Nove Reforme“ razgovarao je s drom. Tienhovenom, chefom nizozemske zdravstvene misije, koja od mjeseca kolovoza boravi u Srbiji. Liečnik, koji svoju težku službu vrši u unutrašnjosti Srbije, kao i na bojištu, prijavio je ovo:

Srbija je slična velikom taboru bolesnika jednih i izmazenih. Piegava pošaljina strašno se razširila. Sredi kužnih bolesti je Valjevo. Početkom prosinca pr. god. našao je tamo dr. Tienhoven mnogoživo mrtvih i ranjenih, te bezbroj konjskih lješina. Bez obzira na to, što je u Srbiji udovacena nečistoća, Valjevo je i u tom pogledu na prvom mjestu. Mrtvaci su ležali dva do tri tjedna nepokopani, ranjenici su morali poteći načasne dane čekati dok se operu i dobjiju povije, a ležali su svuda na tavanu i u podrumima. Nije čudo, da se počast mujevitom brzinom razširila.

Začinili i momčad pokopani u zajednički grob, a s njima i konjske lješine. Velika je nestala sa zdravstvenom materijalom i osobljom, a u čitavoj okolini nije se mogao naći snopić slame, da se na nju položi ranjenike. Litra mlička prodavala se po dinar (1 K); zima je prisutna, a nije bilo goriva. Kašnja je postalo nešto bolje, ali smrт je bogato žela. U kratko vrijeme izgubila je Srbija 63 lješnika, od kojih 23 od stranih misija. Od ukupnog broja srpskih lješnika nihj 440, obojelj je ili umrlo 200. Srpska vojska prima živjuću sredstva iz vana, ali pučanstvo stradava, a cijene životinji namirnicama upravo su neopisivo visoke.

KRONIKA.

Posebni izvjesitelj milanskog „Corriere della Sera“ u Petrogradu brajovaju svojemu listu: „Novoje Vremja“ navješće, da se svaki čas mora očekivati diplomatski preosmjeđenje između Bugarske i Rusije i da će ruski poslanici ostaviti Sofiju. Posljednji je bugarski izazov veoma uznenimirio političke krugove Rusije. Listovi „Rieč“ i „Don“ slično pišu, te tvrde, da se Bugarska sve više priklanja njemačkoj politici.

Parizu se pripovijeda, da je kralj Albert izjavio, da kani za sebe i za kraljicu izposlovati audienciju kod Sv. Oca Pape.

Njegovo Veličanstvo darovalo je samostan Jasnja Gora u Čenstohovu iznos od 25.000 kruna. Posebni je izaslanik uručio previšnji dar.

Bugarski kralj Ferdinand podielio je grčkom ministru-predsjedniku Gunarisu veleknstru Odkupiteljeva reda.

Kako se iz Carigrada javlja, Perzijanci su umorili ruskog konzula u Teheranu, Cirmanšava.

„N. Fr. Pr.“ javlja iz Kopenhagena dne 14. travnja:

Atenski dopisnik „Politiken-a“ imao je razgovor s grčkim ministrom izvanjskih posala, Zograposeom, koji je izjavio, da se Grčka oduprije napasti, da se povede za politikom, koja zasada ima blistavu vanjsku. Vlada uđešava, svoju politiku, imajući na umu dva stanovišta, prvo je bugarska opasnost, a drugo sudbina Grka, koji se nalazi pod tujim gospodstvom. Ministar žali politiku, radi koje je Venizelos morao odstupiti, te napokon izjavio, da bi on i njegovi drugovi sve učinili, da umire javno mirenje u ovom času i ujedine sve stranke; ali uznaranjan novina i Venizelosova neravnost otežavaju nastojanje vlade.

„Union“ javlja preko Batavije, da revolucionari pokret u Indiji sve više preotima maha. Nadasve je ozbiljan položaj u pokrajini Bengaliji, gdje su se urođenički krugovi listom digli protiv en. lezkog vrhovničića.

Papa Benedikt XV. predao je kardinalu Mercieru 25.000 kruna za belgijsko pučanstvo, a knezu-biskupu Krakova knezu Sapiehi 25.000 kruna za poljsko pučanstvo.

Domaće vijesti.

Pretičak hrane u Banovini. Ban Skerleč izjavio je izvjesitelju „Az Esa“: Hrvatska i Slavonija su usled svog geografskog položaja neposredne susjede južnog bojišta, pa su već u dosadašnjem toku rata u gospodarskom pogledu u najvećoj mjeri bile angažovane. Uza sve to ima opravdane nadje, da će gradjansko pučanstvo Hrvatske i u budućnosti podavati dovoljan plin osprvu aproviziranju vojske i štedljivošću te pravim podsticanjem svojih potreba izmaknuti svakoj bledi. Povrh toga bit će

eventualno Hrvatska u stanju, da stavi vlastiti pretičak drugim zemljama monarkije bratskom požrtvovnošću na raspolažanje.

Darovit preč. J. V. Perić. Prigodom svoje 70. godišnjice preč. Josip Virgil Perić obdario je Družbu Sv. Ćirila i Metoda sa 2.000 kruna, a franjevački samostan u Imotskom, gdje je započeo svoje nauke, sa 1.000 kruna.

Cast mu na ovako plemenitom i rođendanom danu!

Cijene petroleja. Vijest u zadnjem broju javljenju nadopunjeno, da je ministrskom naredbom ustanovljena u Austriji maksimalna cijena za petrolej u trgovini sa 64 hel, u selima i sa 62 hel. u gradovima po litri. Trgovci-predstavnici smiju za sebe samo 5 K po 100 kg. koristi računati i moraju se dobavljanju obvezati, da će se držati određenih maksimalnih cijena.

Primanje privatnih poštinskih paketa. Dozvoljeno je kod svih c. k. poštanskih ureda za razdoblje od 19. do 23./4. 1915., pod već ustanovljenim posebnim uvjetima, primanje privatnih poštinskih poštanskih paketa za drugu skupinu poštinskih poštanskih ureda i to baš za ona sa jednim od slijedećih brojeva: 9, 11, 13, 17, 18, 22, 27, 29, 30, 39, 45, 51, 55, 56, 70, 78, 79, 81, 93, 87, 88, 94, 95, 99, 101, 106, 116, 119, 126, 139, 156, 186, 210, 301, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 311, 312, 315, 316, 317, 319, 350 i 507.

Grad i okolica.

Uprava konzularne agencije kraljevine Italije bila je prenesena od dra. Ivana Diflico, dosadanog konsularnog agenta, na austrijskog državljanina, na nadinžinira Artura Aldighieri, upravitelja „Sudifa“, talijanskog pripadnika.

Uočigled ovakog ponašanja jednog kofarskog poglavara nameće se šibenskoj općini dužnost, da poduzme korake, eventualno da odgovori jednakom mjerom.

TEZACI POZOR! Imam u zalihi ovеću količinu svježeg sjemenja cijeteline. Cijena umjerena. Preporučam se PIO TERZANOVIĆ, trgovac - Šibenik.

Vrsna švelja, savršena u modernom kroju i šivenju odijela za gospodje, gospodjice i djecu, prima naručbe u kući Fontana na II. podu kod sv. Franje.

Izvršba brza, cijene umjerene.

Prodaje se jedan vertikalni glasovir u dobrom stanju, za svotu od K. 300.

Za informacije i pregled obratiti se u stan gosp. učitelja Melka Rajevića od 1-2 ure po podne.

Kuća u sredini grada na dva poda, s električnom svjetlostju i vodom, i sa tri konohe, prodaje se. Priupitat se u uređenictvu lista.

Velika svota novaca može da se nakloni svakome, koji postane naručnicima. - Bezplatna izjašnjenja šalje: Šrećkovno zastupstvo 30. Ljubljana.

PREDPLAĆUJTE SE NA „HRVATSKU MISAO“.

VELIKA ZLATARIJA GJ. PLANČIĆ

Vis - Starograd - Velaluka

ŠIBENIK.

Kupuje staro zlato i srebro uz najpovoljnije cijene.

MLJEKO: kraljevi i ovčje, čiste, naravno i sterilizirano, prodaje po 48 para litar, Uzorna Mljekarna J. Drezga.

NAJMODERNIJE POSJETNICE IZRADUJE HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA U ŠIBENIKU

U.Z.S.O.J.

Jadranska Banka

PODRUŽNICA ŠIBENIK

Dionička glavnica K 8.000.000. — Pričuva K 700.000.

CENTRALA U TRSTU

Via della Cassa di Risparmio 5

(Vlasita kuća).

Naslov za brzobjave: „JADRANSKA“.

PODRUŽNICE: Dubrovnik — Kotor — Ljubljana — Metković — Opatija — Šibenik — Split — Zadar.

Kupon založnica Zemljšno versijskog zavoda Kraljevine Dalmacije plativi su kao i uvučene založnice unovčuju se kod JADRANSKE BANKE u TRSTU i svih nježnih podržnica.

Uložne knjižice. — Pohrana i administracija vrijednosnih papira. — Kupoprodaja tuzemnih i inozemnih vrijednosnih papira, te deviza i valuta. — Osiguravanje efekata proti gubitku na tečaju pri vučenju. — Žiro računi i tekući računi. — Unovčivanje mjenica, dokumenta, odreza i izvučenih vrijednosnih papira. — Kreditna pisma, čekovi, vaglia, naputnice. — Predujmovi i zajmovi na vrijednosne papire, dionice srčeve, robu (Warrants), brodove itd. — Gradjevne vjerijesije.

Pretinci (Safe) za čuvanje vrijednota u čeličnoj sobi (Tresor) sa posebnim ključevima za klijente, u kojim se pretincima može držati svakovrsne vrijednosti.

RKJIGOVEŽNICA

Hrvatske zadružne Tiskare u Šibeniku ::

u. z. s. o. j. (Dr. AN : DULIBIĆ I DRUGI).

UVEZUJE DUGOTRAJ O I SOLIDNO SVAKA VRSTI UVEZA, KAO: ROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPA- Dajuće ADNJE. CIENE UMJERENE. IZRADBA BRZA I SOLIDNA.

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA ŠIBENIK

UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRIJENIM JAMSTVOM
(Dr. A. DULIBIĆ I DRUGI)

OBSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERON SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU ::

IZRADIJE POJENCE POSJETNICE, TRGOVAČKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TROGOVAČKE I SLUŽBENE OBVOJE, VJENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRTNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I. T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBĆINE I ŽUPSKE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRSNOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA

Da postigneš obilan prirod svoga rada na poljodjelskom polju morati ćeš pognojiti svoje usjeve, vinograde, masline, voćna stabla i t. d. sa

40% Kalijevom soli ili kainiton

51-61% Kalcijskijanamidom

16-21% Thomasovom drozgom

i to prama uputama koje svak može da zatraži bezplatno kod podpisane, bilo ustmeno ili pismeno. Ista tvrdka zanimanicima dijeli poučne knjižice o uporabi gnojiva za sve kulture, te prema zahtjevu drži i specijalna predavanja. Ove tri vrsti daju isti uspjeh kao KAS a cjenje od istoga.

Ova gnojiva dobivaju se izključivo kod podpisane tvrdke, kao jedini i glavni zastupatelj i razpačavac, i to prama ujetima postavljenim od tvornica.

GRUBIŠIĆ & Comp. :: Šibenik.
(brzobjavni naslov GRUBARES — telefon br. 56).